

УДК 343.8(477)

І.С. ЯКОВЕЦЬ, канд. юрид. наук, Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України

ПЕРЕДУМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВИКОНАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПОКАРАНЬ В УКРАЇНІ

Ключові слова: оптимізація, Державна кримінально-виконавча служба, Державна пенітенціарна служба, кримінально-виконавча система

Практика має вагоме значення для розвитку наукової теорії, оскільки для усіх наук є не лише безпосередньо даним середовищем, але й виступає формою об'єктивного буття взагалі. Таке розширене розуміння практики дозволяє в теоретичному мисленні відобразити, зокрема, законодавчу практику не як поверховий шар, а як глибинну соціальну сутність правотворчості, що втілює досвід минулого, тенденції теперішнього та перспективи майбутнього [1, с.16]. Теоретична діяльність, безперечно, має бути похідною від практичної, проте практика, як основа побудови теорії, не має передувати останній, а повинна сама будуватися у тісному взаємозв'язку з розвитком теорії. Практика складає єдність пізнання, перетворення й освоєння світу людиною. Ці аспекти світовідношення припускають наявність специфічної пізнавальної активності. Під впливом практичної діяльності людей, зміни її змісту і форм у результаті розвитку суспільних потреб і виникнення нових цілей відбувається таке перетворення змісту і форм пізнання, що складає головну лінію його об'єктивного історичного розвитку.

Говорячи про практику як основу пізнання і критерій істинності знань, варто враховувати її абсолютність і відносність. Абсолютність практики полягає в тому, що в конкретному підсумку саме вона підтверджує або спростовує істинність наших знань. Відносність практики полягає в тому, що її можли-

вості завжди обмежені рівнем розвитку самої людини, її пізнавальних можливостей і здібностей, рівнем розвитку пізнавальних засобів, масштабністю цілей, які людина ставить перед собою на кожному конкретному етапі історії, рівнем людської свободи.

Впровадження зазначених теоретичних тверджень безпосередньо має позитивне значення в будь-якому напрямку державної політики. Не є виключенням і політика у сфері виконання покарань. Черговий віток реформаційних перетворень, що відбуваються в системі виконання покарань зараз обумовлює пошук оптимальних моделей такої діяльності, одним із напрямків як раз може стати співставлення теоретичних розробок у цій сфері з існуючою практикою.

Практичну діяльність органів і установ виконання покарань слід засновувати на певних знаннях, теоретичних передумовах, оскільки адміністрації потрібно діяти свідомо, керуючись наявними у неї уявленнями про процес виконання покарань та ставлячи перед собою визначені завдання [2, с.85]. Структура практики включає у себе потреби, мету, мотив, цільну діяльність у вигляді її окремих актів, предмет, на який спрямовується ця діяльність, засоби, за допомогою яких досягається мета, та, нарешті, результат діяльності [3, с.523]. Умовою ж наукового прогнозування та управління соціальними процесами (в тому числі й процесом виконання кримінальних покарань) є з'ясування об'єктивної провідної тенденції.

Яким же є основний напрямок, головна мета практичної побудови процесу виконання кримінальних покарань? За ініціативи керівництва Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВС) в обіг уведено поняття «пенітенціарна служба»: «Два роки тому згідно з Указом Президента України В.Ф. Януковича від 09.12.2010 р. за № 1085 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» Державний департамент України з питань виконання покарань було реорганізовано у Державну пенітенціарну службу України. Відповідно до цього Держав-

на пенітенціарна служба України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра юстиції України. Утворення Державної пенітенціарної служби України є відображенням стратегічного курсу державної політики у напрямку соціальної переорієнтації процесу виконання кримінальних покарань з урахуванням міжнародних стандартів, законності, гуманізму, демократизму та справедливості, а також сучасної світової пенітенціарної доктрини» [4].

На думку керівників ДКВС України, «фундаментальна концепція, яка покладена в основу нового етапу розвитку системи органів виконання покарань в пенітенціарну службу, це не просто зміна назви, а переорієнтація всієї суті діяльності кримінально-виконавчої служби з покарання злочинця на забезпечення суспільства шляхом створення умов для його виправлення та ресоціалізації. Тобто, рішення щодо оновлення назви та оптимізації діяльності пенітенціарної служби передбачає відхід від каральної суті в'язниці та переорієнтацію на європейські стандарти організації соціальної роботи з засудженими на основі безумовного дотримання прав і свобод особистості, організацію корисності відбування покарання і ефективності підготовки засудженого до життя в суспільстві. У першу чергу, важливо домогтись чіткого усвідомлення персоналом органів і установ виконання покарань, слідчих ізоляторів нових визначених державою завдань, що в свою чергу потребує змін у підходах організації роботи з персоналом, його професійній підготовці. Домогтись практичних результатів у реорганізації можливо лише за умови здійснення системних, виважених, поступових і планових кроків» [5].

У листі до органів і установ виконання покарань від 10.12.2010 р. ДКВС України наводить наступне роз'яснення узяті за основу концепції пенітенціарної системи: «Поняття «пенітенціарна система» має своє походження від латинського *poenitentia* – каюття. Вперше цей термін був застосований в Пенітенці-

арному акті 1779 р., який базувався на ідеях відомого британського філантропа Д. Говарда та юриста В. Блекстоуна. В умовах сьогодення термін «пенітенціарна система» позбавлений того змісту, який вкладався у нього, коли релігійний вплив був основним засобом впливу на особистість ув'язненого. Сучасна пенітенціарна установа розглядається як заклад, який не ставить за мету лише тримати протягом певного часу злочинця в ізоляції, а зорієнтований на вирішення його проблем з метою подальшого забезпечення суспільства. Пенітенціарна ідея знайшла широку підтримку серед вітчизняних науковців. Зокрема, у 1997 р. творчим колективом Київського інституту внутрішніх справ на чолі з Г.О. Радовим було розроблено Доктринальну модель Закону України «Про пенітенціарну систему України». В сучасній вітчизняній науці державного управління пенітенціарна система визначається як сукупність органів державної влади, місцевого самоврядування та громадських інституцій, об'єднаних на інтегрально-функціональних засадах навколо центрального органу пенітенціарного управління, на який покладено обов'язки з вироблення та реалізації єдиної політики у сфері виконання кримінальних покарань, де всі органи і інституції взаємодіють у напрямку забезпечення безпеки суспільства шляхом ресоціалізації осіб, які відбувають або відбули кримінальні покарання¹ [6].

У Положенні про Державну пенітенціарну службу України, затверджене Указом Президента України від 06.04.2011 р., за № 394/2011, одним з основних її завдань названо забезпечення формування системи наглядових, соціальних, виховних та профілактичних заходів, які застосовуються до засуджених та осіб, узятих під варту, що фактично відповідає визначенню

¹ Ягунов Д. В. Державне управління пенітенціарною системою України: механізми ресоціалізації засуджених: дис. ... кандидата наук з держ. управління : 25.00.02 / Ягунов Дмитро Вікторович ; Одеськ. регіональний ін-т держ. управління Нац. акад. держ. управління при Президентіві України. – О., 2004.

поняття «пробація», пропонованому у проекті Закону України «Про пробацію» та з невідомих причин поширений як на всіх осіб, які відбувають кримінальні покарання, так і на осіб, узятих під варту: пробація – це система наглядових, соціальних, виховних та профілактичних заходів, які застосовуються за рішенням суду до осіб, обвинувачуваних або визнаних судом винними у вчиненні злочинів невеликої або середньої тяжкості [7].

Звідси випливає, що ДКВС України в теперішніх умовах має на меті забезпечити безпеку суспільства шляхом вирішення проблем засудженого. Проте, роблячи спробу поєднати, ще й у дещо трансформованому вигляді, поняття, властиві науці педагогіці та державного управління, кримінально-виконавча служба фактично допустила щонайменше дві грубі помилки, від яких застерігають науковці. По-перше, це рецепція норм інших галузей права, що за визначенням І.В. Шмарова, тягне за собою певні негативні правові наслідки, оскільки містить в собі загрозу розмивання самої галузі [8, с.3]. По-друге, нібито прагнучи до запровадження європейських підходів до процесу виконання кримінальних покарань, керівництво ДКВС нехтує застереженнями, висловленими у Пояснювальній доповіді до Європейських в'язничних правил в редакції від 12.12.1987 р., що в решті-решт, потягли розробку їх оновленої редакції: «Зростаюча стурбованість соціальними та моральними проблемами, пов'язаними з питаннями громадського порядку, людських цінностей та нерідко суперечливими потребами задоволення суспільних інтересів та прав особистості, призвела до переоцінки ролі ув'язнення. Це стосується одночасно концепції ув'язнення як інструменту соціального примушення та функцій в'язниць в системі соціальних установ. Однією з найбільших змін у підході до процесу виправлення було зрушення від режимів, безпосередньо спрямованих на виправлення поглядів і поведінки в'язнів, до моделей, орієнтованих на розвиток соціально корисних професійних навичок та особистих здібнос-

тей, які поширюватимуть перспективи успішної соціальної реінтеграції» [9]. При цьому фахівці відмічали, що використання ув'язнення як засобу захисту суспільства та вираження неприйняття злочинної поведінки, перешкоджає, за своєю суттю, його використанню у якості засобу для подальшої ресоціалізації злочинців [10, с.270]. Отож фактично, практика діяльності ДКВС України спрямовується на досягнення завдань, що вже давно були визнані недоцільними та хибними.

Процес досягнення цілі вимагає певних засобів і способів діяльності, його спрямованість визначається змістом мети. Таким змістом є предмети і явища, яких у дійсності ще немає (вони існують тільки в бажаній і уявній формі) і, які потрібно створити шляхом зміни дійсності відповідно до бажаної форми. Іншими словами, ціль, як передбачення деякого майбутнього стану, можна здійснити тільки шляхом перетворення деякої частини існуючого буття, вступаючи в такий спосіб з ним у протиріччя. Діяльність, що долає це протиріччя, є діяльність, спрямована на досягнення певної цілі. Зміст мети діяльності кримінально-виконавчої системи, як це витікає з проголошеної провідної тенденції, полягає у забезпеченні безпеки суспільства шляхом виправлення і ресоціалізації осіб, які відбувають або відбули кримінальні покарання. Для того, щоб проголошені цілі та завдання діяльності перетворилися з абстрактних можливостей у реальні, а реальні можливостей стали дійсністю, необхідні відповідні засоби, що на певний етапах виступають цілями нижчого порядку, завданнями діяльності цієї структури. Враховуючи педагогічну спрямованість основних поставлених завдань з виправлення та ресоціалізації засуджених, можемо припустити, що основні засоби їх досягнення мають також носити педагогічний та психологічний характер, проте вивчення положень концептуальних документів свідчить про зворотне, оскільки «виходячи з завдань Президента України В.Ф. Януковича і Уряду, Прем'єр-міністра України М.Я. Азарова щодо соціальної пере-

орієнтації процесу виконання кримінальних покарань з урахуванням міжнародних стандартів, законності та гуманізму, демократизму, а також пріоритетів у діяльності, визначених Міністром юстиції України О.В. Лавриновичем, головні зусилля керівництва Державної пенітенціарної служби у 2011–2012 роках були сконцентровані на реалізації наступних напрямів *оперативно-службової*² та *виробничо-господарської діяльності* (курсив автора – І. Я.): 1) забезпечення додержання конституційних прав і свобод осіб, які тримаються під вартою (у значенні подальшої стабілізації ситуації з наповненням слідчих ізоляторів – прим. авт. – І. Я.); 2) покращення умов тримання засуджених до позбавлення волі (проведення поточних ремонтів – прим. авт. – І. Я.); 3) удосконалення системи охорони здоров'я і медико-санітарного забезпечення засуджених та осіб, узятих під варту; 4) модернізація систем охорони та нагляду в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах; 5) модернізація виробничої сфери діяльності; 6) кадрове забезпечення і підвищення рівня соціального захисту пенітенціарного персоналу» [4]. Таким чином, система цілеполягання, що склалася в теперішній час в діяльності ДКВС, не є вільною від логічних суперечностей. Проголошуючи педагогічну спрямованість, кримінально-виконавча служба фактично запроваджує заходи для досягнення виключно цілей суто оперативної-службової та виробничо-господарської діяльності, в результаті чого практика виконання кримінальних покарань,

² Нині поняття «оперативно-службова діяльність» не розкрито у жодному нормативному акті. На рівні дисертаційних досліджень діяльності правоохоронних органів, це та споріднені поняття тлумачаться наступним чином: професійна діяльність в ОВС – це сукупність здійснюваних співробітниками міліції функцій і дій, спрямованих на боротьбу зі злочинністю, правопорушеннями і забезпечення правопорядку за допомогою певних методів і засобів; оперативної-службової діяльності – це така професійна діяльність в ОВС, яка регламентується Законом України «Про оперативну-розшукову діяльність» [11, с.5].

незважаючи на проголошення благих намірів та побажань, ще доволі повільно дрейфує у бік загальноновизнаних стандартів організації процесу виконання кримінальних покарань, характерних для розвинутих країн. Наслідком цього є ряд наявних нині протиріч між: 1) декларованими цілями та застосовуваними традиційними, а інколи дійсно архаїчними способами їх досягнення; 2) проголошеними виховними та виправними цілями та матеріально-технічним, ідеологічним, інформаційними та фінансовим рівнем їх забезпечення; 3) визначеними цілями та низьким рівнем підготовки кадрового забезпечення.

Вивчення існуючого досвіду організації діяльності ДКВС України, який втілюється в особливостях побудови системи управління названим процесом, доводить, що переважна більшість керівників розглядають це питання, виходячи з особистого, суцільно індивідуалізованого осмислення процесу виконання кримінальних покарань у рамках вже існуючої та визнаної пріоритетної консервативної парадигми. При цьому вони віддають пріоритет, переважно, низхідному по рівню ієрархії інформаційному потоку та недооцінюють питання, пов'язані зі змістом відомостей при зворотному зв'язку від об'єкта до суб'єкта процесу виконання покарання. Ситуація, що склалася, погіршується ще й тим, що у процесі виконання кримінальних покарань акцент робиться на контролюючій частині, без належного врахування прогностичної та процесуальної складових. Багато в чому таке становище зумовлене одномірно трактованою сутністю самого цього процесу.

Як видається, основні причини звернення законодавця та керівників ДКВС України саме до концепції виправлення (пенітенціарної ідеї, ресоціалізації тощо) також полягають не в життєдіяльності наведених концептуальних ідей, не в їх ефективності чи корисності, а у наближенні певних науковців до керівників органів державної влади, які здатні приймати вагомі рішення з питань орієнтування сфери виконання кримінальних покарань. Крім того,

формальне тяжіння до мети виправлення й ресоціалізації створює позитивний імідж ДКВС України «з людським обличчям» та дозволяє цій службі висвітлювати власну діяльність з позиції гуманізму та дотримання прав людини. Актуальним для оцінки подібного орієнтування ДКВС України на мету виправлення засудженого видається й позиція О.Л. Ременсона, який вважав, що сенс підкреслення виправлення та перевиховання, як основного завдання, визначається потребою надати порівняльний аналіз цього завдання у зіставленні саме з виробничо-господарською діяльністю, а не з якимись іншими задачами виконання покарання [12, с.116]. Можливо, саме тому персонал органів і установ виконання покарань йде далі та навіть «реанімує» виключену з кримінального закону мету «перевиховання» засуджених³.

Усе наведене, вочевидь, лише підкреслює відсутність розуміння використовуваної термінології практичним працівниками, що свідчить й про невиконання наукою кримінально-виконавчого права свого основного завдання

³ У численних публікаціях, новинах та інтерв'ю персоналу ДКВС України використовується саме термін «перевиховання»: «Одним з пріоритетних завдань діяльності Державної пенітенціарної служби України є успішна інтеграція засуджених до суспільства. Особливо наріжним питанням є проблематика *перевиховання* неповнолітніх правопорушників у законотворчих громадян» [13]; «Позитивно оцінив очільник області і роботу волинських пенітенціаріїв з малолітніми правопорушниками, висловивши сподівання на їх *перевиховання*» [14]; «Найголовніша мета виховної роботи в установах виконання покарань та, безпосередньо, в Качанівській виправній колонії (№ 54) управління Державної пенітенціарної служби у Харківській області - виправити та *перевиховати* засуджених з тим, щоб після звільнення вони стали гідними членами суспільства» [15]; «У Ковельській ВК *перевиховання* неповнолітніх було успішно реалізовано за допомогою програми «Сходинки» [16]; «Наша мета – зробити процес *перевиховання* таким, який би в подальшому відповідав вимогам сучасного суспільства та мав наслідком глибинне перевиховання та виправлення особистості» [17]; «*Перевиховання* проблемних підлітків є невід'ємною частиною роботи кримінально-виконавчої інспекції» [18].

стосовно вирішення практичних проблем. Будь-яка наука прагне, щоб кожен термін мав єдине значення, оскільки саме багатозначність термінології призводить до усіляких непорозумінь у суперечках, дискусіях, до помилок як у мисленні, так і в практиці. Неточна термінологія викликає невизначеність у мисленні, сплутування понять і сплутування явищ дійсності, тому питання термінології повинні бути не байдужі будь-якій науці. Однак науковці – прихильники пенітенціарної та виправної концепції виконання кримінальних покарань не вбачають в існуючому негативному стані справ з визначенням базових понять, термінів та категорій жодних проблем, вважаючи його природною даністю. Приміром, Д.В. Ягунов посилається, що для практичного працівника системи кримінальної юстиції відмінності між «виправленням», «ресоціалізацією», «перевихованням» та іншими суміжними категоріями завжди будуть мінімальні, якщо не нульові. Що ж стосується питання назви в'язничного відомства – то це, на думку названого вченого, є виключно питання термінології, практичну цінність якого не слід перебільшувати. Головним же аргументом запровадження у практику терміну «пенітенціарний» називається його *традиційність* (*курсив автора – І. Я.*) та загальнозживаність [19, с.178].

Подібне ставлення до базової термінології науки тягне за собою хибні викривлення практики виконання кримінальних покарань. Зокрема, О.Г. Колб, коментуючи подібні явища, влучно зауважує, що у професійній мові персоналу західних колоній цинічне ставлення до виправлення виразилось у іронічній зміні термінів. Тепер ізоляцію порушника в дисциплінарний ізолятор режиму прийнято називати «конструктивною медитацією», а сам ізолятор – «тихою кімнатою». Позбавлення волі без будь-яких реабілітаційних спроб називають «терапією середовища», а блоки для виконання цього покарання нумерують як «хмарка – 1», «хмарка – 2» і так далі. Фактично в кожній окремій установі виконання покарань виник і затвердився свій «сленг» [20, с.44–45].

Доволі критично, проте чітко оцінив ситуацію з бездумним тяжінням української системи виконання покарань до запозичення нових слів без їх належного наукового тлумачення та відповідної зміни змісту діяльності Б.М. Панасюк: «яким чином перейменування 1700 начальників загонів у 1700 «начальників відділень ресоціалізації засуджених» допомогло змінити ситуацію в колоніях на краще без виділення бюджетних ресурсів просто не зрозуміло. А чому б не розвинути цей рух за зміну імен до логічного кінця – бараки треба перейменувати в «осередки ресоціалізації», локальні зони – в «ресоціалізаційні», промислові – в «працересоціалізаційні», а туалети – в «гігієно-ресоціалізаційні пункти полегшення», а сам ДПтСУ – в «Департамент ресоціалізації і розвитку особистості». А чому б й ні – звучить прогресивно і дуже науково...» [21, с.155]. Усе це нагадує методи, що використовуються у так званій «паранауці (від лат. *para* – після, при, білянаукове знання)», яка на відміну від здорового глузду, що незмінно прагне до ясності, однозначності, рецептурності (роби так, і не роби так), грішить туманністю і загадковістю визначень, якими вона оперує, нерідко використовуючи твердження, що не підтверджуються в експерименті, не вписуються в прийняті теорії чи просто суперечні загальноприйнятим і перевіреною практикою науковим знанням [22].

Проте спроби запровадження наукових концепцій, які не довели свою ефективність протягом тривалого часу, проте вважаються «традиційними» або «прогресивними», а також запозичення термінологічного апарату без його наукової оцінки та апробування є не єдиними причинами кризи сфери виконання кримінальних покарань в Україні. Вона також зумовлена й певним призупиненням розвитку науки кримінально-виконавчого права. Остання повинна постійно розвиватися з тим, що забезпечити виконання основного свого завдання – надання реальної допомоги у вирішенні практичних та теоретичних проблем

кримінально-виконавчого права як галузі права. Для виконання своєї основної функції щодо впливу на практичну діяльність наукові дослідження повинні бути, перш за все, фундаментальними, з тим, щоб на їх основі можна було б розгорнути прикладні дослідження окремих конкретних проблем діяльності ДКВС України та напрацювати теоретично обґрунтовані рекомендації для її удосконалення. Видається що вітчизняній системі виконання покарань вкрай бракує сучасних, життєздатних теоретичних розробок. Сподіваємось, що викладені в даній статті положення зможуть стати певними передумовами, поштовхом для майбутніх напрацювань в такій непростій, але вельми важливій сфері як виконання кримінальних покарань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Керимов Д. А. Соотношение теоретической и практической деятельности в процессе познания права / Д. А. Керимов // Советское государство и право. – 1980. – № 3. – С. 13–21.
2. Степанюк А. Ф. Сущность исполнения наказания / А. Ф. Степанюк. – Х. : Фолио, 1999. – 256 с.
3. Философский энциклопедический словарь / гл. ред. Л. Ф. Ильичев, П. Н. Федосеев, С. И. Еовалев, В. Г. Панов. – М. : Сов. энцикл., 1983. – 840 с.
4. Державна пенітенціарна служба України – основні підсумки двох років діяльності у нових умовах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/658893>.
5. Формування повноцінної системи підготовки пенітенціарного персоналу – головна умова практичних змін у Державній пенітенціарній службі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://xn--80ankme7e.com/19294-formuvannya-povnocnoyi-sistemi-pdgotovki-pentencarnogo-personalu-golovna-umova-praktichnih-zmn-u-derzhavny-pentencarny-sluzhb-ukrayini.html>.

6. Пенітенціарне відомство – на шляху перетворень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dmytro-yagunov.at.ua/news/pen_vid_na_sh_per/2010-12-13-143.
7. Проект Закону України «Про пробацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JF2MS00A.html.
8. Шмаров И. В. Взаимосвязь и разграничение уголовного и уголовно-исполнительного законодательства в свете их предстоящей реформы / И. В. Шмаров // Правовое и методическое обеспечение исполнения уголовных наказаний : сб. науч. трудов. – М. : НИИ МВД РФ, 1994. – С. 3–10.
9. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032/ed19870212.
10. Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам-Київ : Українсько-Американське бюро захисту прав людини, 1996. – 341 с.
11. Яворський С. Х. Підготовка курсантів навчальних закладів МВС до професійних дій у нетипових ситуаціях оперативно-службової діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / С. Х. Яворський. – Одеса, 2004. – 18 с.
12. Ременсон А. Л. К вопросу о целях и сущности исполнения наказания / Л. А. Ременсон // Актуальные проблемы государств аи права. – Томск : Изд-во Томск.ун-та, 1977. – С. 113–118.
13. Навчальний візит делегації Державної пенітенціарної служби України до Канади у рамках реалізації проекту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/644388>.
14. Учасників розширеного засідання колеції Державної пенітенціарної служби України гостинно вітає Волинська земля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/643431>.
15. Виправлення та ресоціалізація засуджених – основні засоби. На прикладі Качанівської виправної колонії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/659991>.
16. У Ковельській ВК перевиховання неповнолітніх було успішно реалізовано за допомогою програми «Сходинки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/65852.6>.
17. Провідні ЗМІ Сумської області поспілкувалися з першим заступником начальника облуправління ДПтС щодо реалізації Концепції реформування ДКВС України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/658693>.
18. На Херсонщині підбито підсумки реалізації проекту «Налагодження механізмів співпраці в ресоціалізації неповнолітніх, засуджених до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/659190>.
19. Ягунов Д. Державна пенітенціарна служба України: деякі питання концептуального та термінологічного обґрунтування / Д. Ягунов // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. праць ОРІДУ. – 2011. – Вип. 3 (47). – С. 175–178.
20. Колб О. Г. Організація індивідуального запобігання злочинам у кримінально-виконавчі установі : монографія / О. Г. Колб, М. М. Яцишин, В. В. Кондратішина. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волинськ. держ. ун-ту імені Лесі Українки, 2007. – 513 с.
21. Панасюк Б. М. Проблеми реабілітації ув'язнених: західний досвід / Б. М. Панасюк // Проблеми пенітенціарної теорії і практики. – 2001. – № 6. – С. 144–157.

22. Юрій М. Ф. Людина і світ : підручник / | М. Ф. Юрій. – К. : Дакор, 2006. – 460 с.

Яковець І. С. Передумови оптимізації процесу виконання кримінальних покарань в Україні / І. С. Яковець // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 1236–1243 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13yicpvi.pdf>

Розглянуто проблемні аспекти існуючої практики виконання кримінальних покарань. Проведено аналіз початкових результатів реорганізації Державного департаменту України з питань виконання покарань у Державну пенітенціарну службу України. Висвітлено окремі проблеми втілення в життя квазіперспективних напрямків реформування вітчизняної кримінально-виконавчої системи.

Яковець І.С. Предпосылки оптимизации процесса исполнения уголовных наказаний в Украине

Рассмотрены проблемные аспекты существующей практики исполнения уголовных наказаний. Проведен анализ начальных результатов реорганизации Государственного департамента Украины по вопросам исполнения наказаний в Государственную пенитенциарную службу Украины. Освещены отдельные проблемы воплощения в жизнь квазіперспективных направлений реформирования отечественной уголовно-исполнительной системы.

Yakovets I.S. Prerequisites Optimize the Process Execution of Criminal Penalties in Ukraine

Problematic aspects of the current practice of execution of criminal penalties Considered. The analysis of early results from the reorganization of the State Department for Execution of Punishments in the State Penitentiary Service of Ukraine is made. Some problems kvaziperspective realization of the ways of reforming the national prison system are Illuminated.

Форум права ФП